

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Γ΄

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 15.06.2015

Βαθμός :

Ολογράφως :

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες
(07:45-09:45)

Υπογραφή Καθηγητή/τριας:.....

Ονοματεπώνυμο:.....

Τμήμα:

ΟΔΗΓΙΕΣ:

1. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη.
2. Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή ταινίας (Tipp - ex)
3. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από έξι (6) αριθμημένες σελίδες.
4. Να απαντήσετε σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται σε κάθε μέρος.
5. Τα ερωτήματα να απαντηθούν **με μπλε στυλό στο εξεταστικό δοκίμιο.**

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις δύο (2) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Να γράψετε δίπλα από τους αριθμούς το αντίστοιχο ορθό γράμμα της στήλης Β: (4Χ0,5=2)
ΠΡΟΣΟΧΗ: Στη στήλη Β' περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Νικόλαος Σκουφάς	α. Διακήρυξη Ανεξαρτησίας
2. Τόμας Τζέφερσον	β. Αγώνας 1955 - 1959
3. Κυριάκος Μάτσης	γ. Ελληνική Επανάσταση
4. Ανδρέας Μιαούλης	δ. Νεοελληνικός Διαφωτισμός
	ε. Φιλική Εταιρεία

1 _____ / 2 _____ / 3 _____ / 4 _____

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **ΟΡΘΟ** ή **ΛΑΘΟΣ** γράφοντας δίπλα από κάθε πρόταση τη λέξη «Ορθό» ή «Λάθος»:
(4Χ0,5=2)

(α) Μετά τη Γαλλική Επανάσταση η απολυταρχία γκρεμίστηκε στη Γαλλία και κλονίστηκε στην υπόλοιπη Ευρώπη.	
(β) Ο Ιωάννης Καποδίστριας ίδρυσε το Πανεπιστήμιο της Αθήνας.	
(γ) Η αφορμή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ήταν η δολοφονία του διαδόχου του αυστριακού θρόνου Φραγκίσκου Φερδινάνδου.	
(δ) Όταν ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση διατάχθηκε στην Κύπρο ο αποπλιτισμός των κατοίκων.	

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΟ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

(α) «Δίκη των έξι»

(μον. 1)

(β) Γ' Εθνοσυνέλευση (αποφάσεις)

(μον. 1)

(γ) Κοινωνία των Εθνών (ΚΤΕ)

(μον. 1)

2.

(α) «Μετά την αποτυχία του κινήματος στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, η σημαία της Επανάστασης υψώνεται στην Πελοπόννησο». Να γράψετε **πέντε (5)** λόγους για τους οποίους ξεκίνησε η Ελληνική Επανάσταση από τον νότιο ελλαδικό χώρο.

(μον. 2.5)

(β) Στις 6 Ιουλίου 1827 υπογράφηκε η Συνθήκη του Λονδίνου. Να αναφέρετε τι αποφασίστηκε από τις Ευρωπαϊκές Δυνάμεις.

(μον. 0.5)

3. «Η Αντιβασιλεία θέλησε να οικοδομήσει στην Ελλάδα ένα σύγχρονο, κατά τα δυτικά πρότυπα, εθνικό κράτος». Να αναφέρετε δύο (2) μέτρα που πήρε η Αντιβασιλεία (1833 - 1835) για να πετύχει τον στόχο της σε κάθε ένα από τους τομείς της δικαιοσύνης, της εκπαίδευσης και της διοίκησης του κράτους. (μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: (ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

Από τις τρεις ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΟ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

1.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υποστηρίζει τη συμμαχία της Ελλάδας με την Αντάντ

Μέχρι σήμερα η πολιτική ημών συνίστατο εις διατήρησιν της ουδετερότητος [...]. Αλλ' ήδη καλούμεθα να μετάσχωμεν του πολέμου [...] επ' ανταλλάγμασι, τα οποία πραγματοποιούμενα θα δημιουργήσωσι μίαν Ελλάδα μεγάλην και ισχυράν, τοιαύτην οποίαν ουδ' οι μάλλον αισιόδοξοι ηδύναντο να φαντασθώσι καν προ ολίγων ακόμη ετών. [...].

*Ε. Βενιζέλος, Υπόμνημα προς τον βασιλιά Κωνσταντίνο, 11 Ιανουαρίου 1915
Πηγή: Βίβλος Ελευθερίου Βενιζέλου, Αθήνα 1964*

Η κωνσταντινική «ουδετερότητα»

Η [...] πολιτική της ουδετερότητας την οποία σταθερά πρόβαλλε [ενν. ο Κωνσταντίνος] μέχρι την αποπομπή του από τις δυνάμεις της Entente το καλοκαίρι του 1917, δεν αντιστοιχούσε, βεβαίως, σε κάποια διάθεση τηρήσεως ίσων αποστάσεων από τους δύο εμπολέμους συνασπισμούς. Ήταν απλώς η φιλογερμανικότερη δυνατή πολιτική που μπορούσε να ακολουθήσει μία χώρα της οποίας η γεωγραφική θέση την καθιστούσε όμηρο των διαθέσεων του πανίσχυρου βρετανικού στόλου που κυριαρχούσε τότε στην ανατολική Μεσόγειο. Σε συνεχή τηλεγραφική επικοινωνία με τον γυναικαδελφό του γερμανού αυτοκράτορα – ερήμην ακόμη και των αντιβενιζελικών κυβερνήσεών του – είχε εξασφαλίσει την πλήρη έγκριση του Βερολίνου στο ζήτημα αυτό [...].

*Πηγή: Γ. Γιανουλόπουλος, «Η ευγενής μας τύφλωση...», εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή, δ' έκδοση, Βιβλιόραμα, σ. 227
Αθήνα 2003*

Αφού μελετήσετε τα παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω:

(α) Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος δίχασε την ελληνική ηγεσία και κοινωνία. Να αναφέρετε και να εξηγήσετε τη θέση του Βενιζέλου και τη θέση του Κωνσταντίνου ως προς την ένταξη της Ελλάδας στον πόλεμο. (μον. 2)

(β) Ποια θέση επιβλήθηκε τελικά και ποια τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας σύμφωνα με τη Συνθήκη των Σεβρών του 1920; (μον. 2)

2.

**Διαφωτισμός και πολιτική
Οι απόψεις του Τζον Λοκ**

Αν ένας ηγεμόνας χρησιμοποιεί την εξουσία του εναντίον του λαού του, τότε ο λαός έχει το δικαίωμα να τον αντιμετωπίσει με βία. Ο σωστός τρόπος για να αντιμετωπιστεί η παράνομη βία της εξουσίας είναι η ίδια η βία. Δοκίμια περί διακυβερνήσεως.

Δύο δοκίμια περί διακυβερνήσεως (1689)
Πηγή: <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/>

Ο Βολτέρος για την ανεξιθρησκία

Απευθύνομαι σε σένα, Θεέ, που δημιούργησες όλα τα όντα. [...] Κάνε αυτοί που ανάβουν κεριά με το φως της ημέρας για να σε λατρεύουν να ανέχονται αυτούς που αρκούνται στο φως του ήλιου σου· κάνε, αυτοί που φορούν άσπρο ράσο για να σου δείξουν την αγάπη τους να μη μισούν αυτούς που σε αγαπούν το ίδιο, φορώντας μαύρο ράσο.

Πραγματεία περί ανεξιθρησκίας (1763)
Πηγή: <http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/>

Ο Μοντεσκιέ και η διάκριση των εξουσιών

Υπάρχουν σε κάθε κράτος τρία είδη εξουσίας: η νομοθετική, η εκτελεστική που εξαρτάται από το δίκαιο των εθνών (εκτελεστική εξουσία), και η εκτελεστική που εξαρτάται από το αστικό δίκαιο (δικαστική εξουσία). [...] Δεν υπάρχει ελευθερία όταν συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο ή στο ίδιο διοικητικό σώμα, η νομοθετική με την εκτελεστική δύναμη [...]. Δεν υπάρχει, επίσης, ελευθερία αν η δικαστική δύναμη δεν είναι χωρισμένη από τη νομοθετική και την εκτελεστική. [...] Όλα θα ήταν χαμένα αν ο ίδιος άνθρωπος ή το ίδιο σώμα [...], ασκούσε τις τρεις αυτές εξουσίες.

Το πνεύμα των νόμων (1748).
Πηγή: Γ.Δ. Ζιούτος, *Μοντεσκιέ, Σύγχρονη Εποχή*,
Αθήνα 1993, σ. 333-334

Αφού μελετήσετε τα παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω:

(α) Τι εννοούμε με τον όρο «Διαφωτισμός»; (ορισμός – χρονικά και γεωγραφικά όρια) (μον. 1)

(β) Να αναφέρετε τις θέσεις των Διαφωτιστών Τζον Λοκ και Μοντεσκιέ για την πολιτική και τις θέσεις του Βολτέρου για τη θρησκεία. (μον. 3)

3.

Στο απόγειο της ισχύος της, η Ευρώπη εισέρχεται μετά το 1870 σε μια φάση υπερπόντιας επέκτασης. [...] Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι αυτή η ακολουθία κατακτήσεων στην ιστορία της συνδέεται άμεσα με το δεδομένο του έθνους. [...] Οι βιομηχανικές επαναστάσεις του 19ου αιώνα ενέτειναν τις ανάγκες της Ευρώπης σε πολύτιμα μέταλλα και σε πρώτες ύλες: χαλκό και άλλα μη σιδηρούχα μεταλλεύματα, κυρίως δε βαμβάκι, που αρχίζει να σπανίζει με τον αμερικανικό εμφύλιο πόλεμο. [...] Θεωρώντας τον πολιτισμό τους ανώτερο από όλους τους άλλους, οι Ευρωπαίοι εκτιμούν ότι έχουν να εκπληρώσουν μια “αποστολή” απέναντι στους αποικισμένους λαούς, και συγκεκριμένα να τους φέρουν την “πρόοδο”, σχήμα αόριστο στο οποίο υπεισέρχονται τα πραγματικά ή υποτιθέμενα αγαθά του εκσυγχρονισμού, οι ιδέες και τα ήθη της Ευρώπης, καθώς και οι αρχές των χριστιανικών θρησκειών...

Πηγή: S. Bernstein – P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης*, τόμος 2, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997, σ. 175–176

Αφού μελετήσετε το παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

(α) Να προσδιορίσετε τέσσερις (4) λόγους που οδήγησαν τους Ευρωπαίους στην αποικιακή εξάπλωση κατά τον 19^ο αιώνα. (μον. 2)

(β) Να αναφέρετε τέσσερα (4) αποτελέσματα της αποικιοκρατίας. (μον. 2)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: (ΜΟΝΑΔΕΣ 2)

Από τις δύο ερωτήσεις να απαντήσεις ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΜΙΑ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1.

Από τις 22 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου στις πόλεις και στα χωριά πραγματοποιήθηκαν διαδηλώσεις και συλλαλητήρια και οι εξεγερμένοι έκαψαν τελωνεία, κυβερνητικά γραφεία και αστυνομικούς σταθμούς. Η Κύπρος έδινε πραγματικά την εικόνα μιας επαναστατημένης χώρας. Οι εξεγερμένοι αφήφισαν τα όπλα των οργάνων της τάξης. Ο απολογισμός ήταν βαρύς. Εννιά νεκροί και περισσότεροι από τριάντα τραυματίες.

Πηγή: Γιώργος Γεωργής, *Η Αγγλοκρατία στην Κύπρο*
Από τον Αλυτρωτισμό στον αντιαποικιακό αγώνα, Αθήνα 1999

Μελετώντας προσεκτικά το παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να γράψετε τέσσερις (4) συνέπειες της εξέγερσης των Κυπρίων τον Οκτώβρη του 1931 («Οκτωβριανά») (μον. 2)

2.

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω σύμβολα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

(α) Με ποιες συμφωνίες ανακηρύχθηκε η Κύπρος ανεξάρτητο κράτος; (μον. 0,5)

(β) Να αναφέρετε **τρεις (3)** πρόνοιες του Συντάγματος του 1960. (μον. 1,5)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Αθηνά Ονουφρίου